

Hải quan ASEAN tăng cường số hóa, củng cố chuỗi cung ứng khu vực

13:43 04/06/2026

Tại Hội nghị Tổng cục trưởng Hải quan ASEAN lần thứ 35 diễn ra từ ngày 2 đến 4/6 tại Phnom Penh (Campuchia), các nước thành viên đã tái khẳng định cam kết tăng cường khả năng chống chịu của chuỗi cung ứng khu vực, đẩy mạnh số hóa thủ tục hải quan và thúc đẩy thương mại nội khối trong bối cảnh kinh tế thế giới tiếp tục đối mặt nhiều biến động.

Phó Cục trưởng Cục Hải quan Lưu Mạnh Tường (đứng giữa) và đại diện Hải quan các nước ASEAN. (Ảnh: Cục Hải quan)

Hội nghị do Tổng cục Hải quan và Thuế gián thu Campuchia chủ trì, với sự tham dự của đại diện 11 quốc gia thành viên ASEAN cùng Ban Thư ký ASEAN. Đây cũng là lần đầu tiên Timor-Leste tham dự với tư cách thành viên chính thức của ASEAN.

Tại hội nghị, các đại biểu bày tỏ quan ngại trước những diễn biến căng thẳng kéo dài tại Trung Đông đang tác động tiêu cực đến thương mại quốc tế và chuỗi cung ứng toàn cầu. Xung đột leo thang khiến thị trường năng lượng biến động mạnh, chi phí vận tải gia tăng và ảnh hưởng trực tiếp đến hoạt động sản xuất, kinh doanh của doanh nghiệp.

Trước bối cảnh đó, Hải quan ASEAN thống nhất tiếp tục tăng cường phối hợp nhằm bảo đảm lưu thông hàng hóa thông suốt, nâng cao tính minh bạch và khả năng dự báo trong thủ tục hải quan, đồng thời thúc đẩy ứng dụng công nghệ số và mở rộng kết nối với các đối tác bên ngoài thông qua cơ chế Một cửa ASEAN.

Một trong những nội dung trọng tâm được hội nghị ghi nhận là việc triển khai Thỏa thuận công nhận lẫn nhau về Doanh nghiệp ưu tiên trong ASEAN. Các nước thành viên được khuyến khích sớm hoàn tất việc thực hiện thỏa thuận nhằm tăng cường kết nối chuỗi cung ứng và tạo thuận lợi cho thương mại nội khối. ASEAN cũng dự kiến khởi động đàm phán với Trung Quốc về công nhận lẫn nhau doanh nghiệp ưu tiên từ tháng 7/2026 và hướng tới ký kết thỏa thuận trong năm 2027.

Đối với Hệ thống quá cảnh hải quan ASEAN, hội nghị ghi nhận thêm một quốc gia thành viên tham gia, nâng tổng số nước tham gia lên 7 quốc gia. Đây được xem là bước tiến quan trọng trong việc thúc đẩy kết nối logistics và vận tải xuyên biên giới trong khu vực.

Đáng chú ý, ASEAN đang chuẩn bị triển khai thí điểm vận tải đường sắt áp dụng Hệ thống quá cảnh hải quan ASEAN giữa Malaysia, Thái Lan và Lào vào cuối năm 2026. Các nước cũng nghiên cứu khả năng kết nối hệ thống này với Trung Quốc nhằm tận dụng hiệu quả hơn các cơ hội từ Hiệp định Thương mại tự do ASEAN - Trung Quốc.

Bên cạnh đó, hội nghị hoan nghênh việc xây dựng Lộ trình Một cửa ASEAN thế hệ mới giai đoạn 2026-2030 với mục tiêu mở rộng trao đổi điện tử các chứng từ thương mại trong khu vực và với các đối tác bên ngoài. ASEAN cũng đặt mục tiêu ký kết Bản ghi nhớ hợp tác về cơ chế Một cửa với Trung Quốc vào cuối năm nay.

Trong lĩnh vực thương mại số, các Tổng cục trưởng Hải quan ASEAN đánh giá cao việc hoàn tất đàm phán Hiệp định khung về kinh tế số ASEAN, dự kiến được ký kết tại Hội nghị Cấp cao ASEAN lần thứ 49 vào tháng 11/2026. Hiệp định được kỳ vọng sẽ tạo nền tảng thúc đẩy thương mại không giấy tờ, rút ngắn thời gian thông quan, giảm chi phí giao dịch và nâng cao hiệu quả quản lý hải quan.

Hội nghị cũng ghi nhận những kết quả tích cực trong hợp tác chống buôn lậu, gian lận thương mại và gian lận xuất xứ thông qua các chiến dịch kiểm soát chung giữa các nước thành viên. Đồng thời, nhấn mạnh vai trò của khu vực tư nhân trong việc nâng cao mức độ tuân thủ, thúc đẩy hiện đại hóa hải quan và xây dựng môi trường thương mại minh bạch.

Đại diện Hải quan Việt Nam, Phó Cục trưởng Cục Hải quan Lưu Mạnh Tường khẳng định Việt Nam sẽ tiếp tục phối hợp chặt chẽ với các nước ASEAN và đối tác trong việc triển khai các sáng kiến về doanh nghiệp ưu tiên, quá cảnh hải quan, Một cửa ASEAN, đồng thời tăng cường hợp tác trong phòng chống buôn lậu, gian lận thương mại, phát triển hải quan xanh và phòng chống rửa tiền.

Những kết quả đạt được tại Hội nghị Tổng cục trưởng Hải quan ASEAN lần thứ 35 tiếp tục khẳng định quyết tâm của các nước thành viên trong việc xây dựng môi trường thương mại thuận lợi, hiện đại và bền vững, góp phần nâng cao năng lực cạnh tranh của khu vực trong bối cảnh kinh tế toàn cầu nhiều biến động.

Hậu Thạch (t/h)